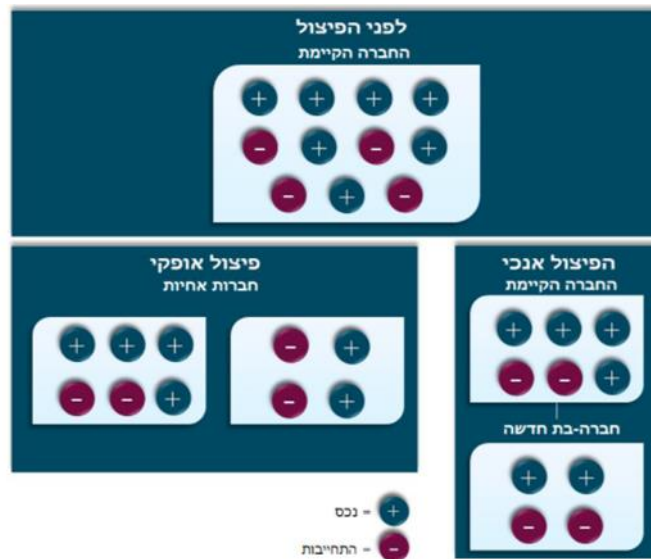

פיצול

בפיצול, חברה שהיתה ישות משפטית אחת, מתפצלת לשתי חברות (או יותר). בתהליך הפיצול נוצרת ישות משפטית חדשה אשר קולטת נכסים מסויימים והתחייבויות מסוימות של החברה המתפצלת, ולמעשה מקבלת הון עצמי (חיובי או שלילי). כך, בפיצול, מאזן החברה המתפצלת מתפצל בין החברה הקיימת לבין החברה החדשה. פיצול חברות הוא תהליך הפוך למיזוג חברות (עינו ערך "מיזוג"). הסיבות והתמריצים לעריכת פיצול מזכירים את הדיון במיזוג, ולמעשה חלק מהסיבות והתמריצים בפיצול הפוכים לאלה שבמיזוג.

סוגי פיצולים

ההבחנה המקובלת היא בין פיצול אנכי לבין פיצול אופקי. אלה תהליכים שונים זה מזה באופן מהותי. בפיצול אנכי – החברה הקיימת מפצלת ממנה חברה חדשה שהופכת למעשה לחברה-בת של המפצלת. לעומת זאת, בפיצול אופקי, החברה הקיימת מפצלת ממנה חברה חדשה שהופכת למעשה לחברה-אחות של המפצלת. התרשימים שלהלן ממחישים את ההבחנה בין שני סוגי הפיצולים:

מעמד החברה החדשה	פיצול אנכי	פיצול אופקי
בעלי המניות בחברה החדשה	חברה-בת	חברה-אחות
מעמד החברה הקיימת	חברה-אם	חברה-אחות
ההון העצמי של הקיימת	ללא שינוי (במיוחד)	מתפצל-קטן

הבדל מהותי בין שני סוגי הפיצולים מתייחס להשפעה של סוג הפיצול על הון החברה המתפצלת, לאחר הפיצול. **בפיצול אנכי**, הפעילות שפוצלה נקלטת בחברה חדשה שהיא למעשה חברה-בת של החברה. במקרה כזה – במאזן המאוחד של החברה המתפצלת והחברה החדשה, לא יחול שינוי, שכן ההון העצמי שפוצל מהחברה המתפצלת נמצא עדיין בבעלות ובשליטה עקיפות של החברה המתפצלת, שהינה החברה-האם של החברה החדשה. לעומת זאת – **בפיצול אופקי** – חל שינוי משמעותי בהון העצמי של החברה המתפצלת. כפי שצוין לעיל, החברה המתפצלת והחברה החדשה – הן חברות אחיות. לפיכך, במאזן מאוחד של החברה המתפצלת לא ניתן לאחד את ההון העצמי של החברה החדשה (כפי שניתן לעשות בפיצול אנכי). מבחינה משפטית – פיצול אופקי גורם להפחתת ההון של החברה המתפצלת, ויש לבדוק שההון העצמי שלה לאחר הפיצול מספק, לצרכים שונים.

פיצול - היבטי מס

העברת הנכסים מחברה המתפצלת (הקיימת) לחברה החדשה בהליך פיצול הינו מכירה חייבת במס, דהיינו – אירוע מס. למרות זאת, פיצול שמתקיימים בו התנאים שלהלן פטור ממס:

- הפיצול נועד לשם תכלית עסקית וכלכלית, והימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה אינה מטרתו העיקרית של הפיצול.
- החברות המשתתפות בפיצול נדרשות להחזיק ברוב הנכסים (מעל 50% משווי הנכסים) שנותרו לאחר הפיצול למשך תקופה של שנתיים לפחות ממועד הפיצול.
- החברה החדשה צריכה להמשיך את הפעילות שהועברה אליה במשך שנתיים ממועד הפיצול.
- לאחר הפיצול, כל החברות אשר השתתפו בפיצול יהיו בעלות פעילות כלכלית עצמאית החייבת במס כהכנסה מפעילות עסקית.
- יחסי גודל בין החברה המתפצלת לחברה החדשה: שווי הנכסים המועברים לחברה החדשה יהא לפחות 10% משווי החברה המתפצלת. כמו כן, בפיצול אופקי שווי השוק של החברה החדשה לא יעלה על פי 4 משווי השוק של החברה המתפצלת ולא יפחת מרבע מהחברה המתפצלת.
- בעלי המניות של החברות המתפצלות לא ימכרו את מניותיהן במשך שנתיים ממועד הפיצול. ישנן נסיבות בהן תתאפשר מכירה ללא פגיעה בפטור ממס.
- מועד הפיצול יהא בתום שנת מס בלבד.

- אסור להעביר תמורה במזומן לבעלי זכויות בחברה המתפצלת.
- לאחר הפיצול שווי הנכסים עולה על שווי ההתחייבויות בכל אחת מהחברות.
- ניתנה החלטת מיסוי מאת מנהל רשות המיסים (פרה-רולינג).